

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ДСТУ Х.Х:201Х

**СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ
ПОЖЕЖНОЮ БЕЗПЕКОЮ ОБ'ЄКТА ЗАХИСТУ**
Загальні положення

Видання офіційне

Київ
ДП «УкрНДНЦ»
2018

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО: Технічний комітет стандартизації «Пожежна безпека та протипожежна техніка» (ТК 25)
- 2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від __ _____ 20__ р. № __ з _____ - ____ - ____
- 3 Цей стандарт розроблено згідно з правилами, установленими в національній стандартизації України
- 4 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

Право власності на цей національний стандарт належить державі.
Заборонено повністю чи частково видавати, відтворювати задля розповсюдження і розповсюджувати як офіційне видання цей національний стандарт або його частини на будь-яких носіях інформації без дозволу ДП «УкрНДНЦ» чи уповноваженої ним особи

ДП «УкрНДНЦ», 2018

ЗМІСТ

	с.
1 Сфера застосування.....	1
2 Нормативні посилання.....	2
3 Терміни та визначення понять.....	2
4 Позначки та скорочення.....	4
5 Загальні положення.....	5
6 Вимоги до організаційної структури системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту.....	6
7 Вимоги до функціонування системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту.....	10
8 Управлінські заходи щодо реалізації технічних вимог, передбачених системою запобігання пожежі.....	17
9 Управлінські заходи щодо реалізації технічних вимог, передбачених комплексом протипожежного захисту.....	18
10 Управлінські заходи щодо забезпечення протипожежного режиму на об'єкті захисту.....	20
Додаток А Перелік документів з питань пожежної безпеки які ведуться на об'єкті захисту.....	22
Додаток Б Бібліографія.....	26

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПОЖЕЖНОЮ БЕЗПЕКОЮ ОБ'ЄКТА ЗАХИСТУ Загальні положення

FIRE SAFETY MANAGEMENT SYSTEMS General provisions

Чинний від 201Х-хх-хх

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт установлює загальні вимоги до системи управління пожежною безпекою об'єктів захисту різного призначення.

Цей стандарт застосовується до:

організаційної структури системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту;

функціонування системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту;

управлінських заходів для реалізації технічних вимог, передбачених системою запобігання пожежі;

управлінських заходів для реалізації технічних вимог, передбачених комплексом протипожежного захисту;

управлінських заходів для забезпечення протипожежного режиму на об'єкті.

Цей стандарт призначений для застосування суб'єктами управління пожежною безпекою об'єкта захисту, органами виконавчої влади, які

здійснюють нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки, суб'єктами господарювання, які здійснюють страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яку може бути заподіяно третім особам та їхньому майну, іншим юридичним особам від пожежі.

Цей стандарт не поширюється на об'єкти виробництва, зберігання та утилізації вибухових і радіоактивних речовин й засобів підривань, морські та річкові споруди, що знаходяться на плаву; нафто-, газо-продуктопроводи; лісові масиви.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни і визначення основних понять

ДСТУ Х.Х:201Х Пожежна безпека. Загальні положення

ДСТУ ISO 23932:2018 Інжиніринг пожежної безпеки. Загальні принципи

ДСТУ ISO 7010:201Х Графічні символи. Кольори та знаки безпеки.

Зареєстровані знаки безпеки

ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні

вимоги

ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту

НАПБ А.01.001-2014 Правила пожежної безпеки в Україні

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Нижче подано терміни, вжиті в цьому стандарті, та визначення позначених ними понять:

3.1 система управління пожежною безпекою, об'єкт захисту, комплекс протипожежного захисту, система запобігання пожежі

Згідно ДСТУ Х.Х:201Х

Примітка. Система управління пожежною безпекою – сукупність заходів суб'єкта управління з планування, організації, координації, контролю та прийняття управлінських рішень для забезпечення пожежної безпеки об'єкта

3.2 пожежна безпека, пожежна небезпека, пожежа, небезпечний чинник пожежі, пожежне навантаження, первинний засіб пожежогасіння, протипожежна техніка, пожежна небезпека об'єкта, вогнезахист

Згідно ДСТУ 2272:2006

3.3 індивідуальні засоби захисту та рятування людей, колективні засоби захисту та рятування людей

Згідно ДБН В.1.1-7:2016

3.4 системи протипожежного захисту

Згідно ДБН В.2.5-56:2014

3.5 суб'єкти управління пожежною безпекою об'єкта захисту

Посадові особи органів виконавчої влади, відповідальні за забезпечення пожежної безпеки об'єкта захисту; посадові особи органів місцевого самоврядування, відповідальні за забезпечення пожежної безпеки об'єкта захисту; суб'єкти господарювання (власники або керівники цих суб'єктів господарювання, або орендарі об'єкта захисту згідно цивільно-правового договору); посадові особи, призначені відповідальними за забезпечення пожежної безпеки об'єкта захисту

3.6 об'єкт управління пожежною безпекою

Діяльність осіб, які перебувають на об'єкті захисту щодо виконання ними вимог пожежної безпеки

3.7 управління пожежною безпекою об'єкта захисту

Процес впливу суб'єкта управління пожежною безпекою на діяльність осіб, що перебувають на об'єкті для забезпечення пожежної безпеки об'єкта захисту.

3.8 ефективність системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту

Ступень раціонального використання матеріальних, фінансових та трудових ресурсів, направлених на забезпечення пожежної безпеки об'єкта захисту.

3.9 оцінка протипожежного стану об'єкта захисту

Оцінка відповідності об'єкта захисту встановленим вимогам пожежної безпеки.

3.10 пожежний ризик

Кількісна характеристика можливості реалізації пожежної небезпеки та її наслідків для людей і матеріальних цінностей.

4 ПОЗНАКИ ТА СКОРОЧЕННЯ

У цьому стандарті вжиті такі позначки та скорочення:

ПБ – пожежна безпека;

СУПБ – система управління пожежною безпекою;

СПЗ – система протипожежного захисту;

ЦОВВ ЦЗ - центральний орган виконавчої влади, який формує та реалізовує державну політику у сфері цивільного захисту;

ЦОВВ – центральний орган виконавчої влади;

ДПН — органи державного нагляду (контролю) у сфері пожежної безпеки;

НС – надзвичайна ситуація.

5 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1 Згідно з ДСТУ Х.Х:201Х пожежна безпека об'єкта захисту повинна забезпечуватися системою запобігання пожежі, комплексом протипожежного захисту та системою управління пожежною безпекою об'єкта.

5.2 Основною метою системи управління пожежною безпекою (далі – СУПБ) об'єкта захисту є створення умов для запобігання виникнення та розвитку пожежі, впливу небезпечних чинників пожежі на людей, інших живих істот, матеріальні цінності і довкілля.

5.3 Основними завданнями СУПБ об'єкта захисту є:

- створення організаційної структури СУПБ об'єкта захисту;
- забезпечення ефективного функціонування СУПБ;
- проведення єдиної технічної політики з питань пожежної безпеки, яка відповідає чинному законодавству та досягненням науково-технічного прогресу;
- здійснення управлінських заходів для реалізації технічних вимог, передбачених системою запобігання пожежі;
- здійснення управлінських заходів для виконання технічних вимог, передбачених комплексом протипожежного захисту;
- здійснення управлінських заходів для забезпечення протипожежного режиму на об'єкті захисту;
- забезпечення зниження ймовірності виникнення пожежі та підвищення ймовірності успішної евакуації людей у разі виникнення пожежі на об'єкті захисту;

- забезпечення своєчасного виконання вимог органів ДПН;
- матеріально-технічне забезпечення об'єкта захисту протипожежною технікою.

5.4 Ефективність СУПБ об'єкта захисту визначається досягненням встановленої мети та вирішенням завдань на всіх рівнях вертикалі управління організаційної структури СУПБ об'єкта захисту.

5.5 Основною вимогою ефективного функціонування СУПБ об'єкта захисту є усвідомлення відповідальності за виконання посадових обов'язків кожною особою суб'єктів управління пожежною безпекою об'єкта **захисту**.

5.6 Особи що перебувають на об'єкті захисту (за місцем роботи, проживання, навчання, відпочинку, лікування тощо) згідно діючого законодавства є суб'єктами відповідальності за виконання вимог пожежної безпеки.

5.7 Суб'єкти управління пожежною безпекою об'єкта є суб'єктами відповідальності щодо виконання вимог пожежної безпеки, а також суб'єктами відповідальності щодо забезпечення пожежної безпеки на об'єкті захисту.

6 ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПОЖЕЖНОЮ БЕЗПЕКОЮ ОБ'ЄКТА ЗАХИСТУ

6.1 Діяльність із забезпечення пожежної безпеки згідно діючого законодавства є складовою господарської та іншої діяльності посадових осіб та інших осіб, які перебувають на об'єкті захисту.

6.2 Організаційна структура СУПБ об'єкта захисту повинна базуватися на існуючій на об'єкті захисту організаційно-штатній структурі управління господарською та іншою діяльністю.

6.3 На об'єкті захисту створюється відповідна організаційна структура СУПБ об'єкта захисту в залежності від його особливостей щодо організаційно-штатної структури управління господарською та іншою діяльністю, функціонального призначення об'єкта, кількості осіб працюючих та/або перебуваючих на об'єкті, протипожежного стану об'єкта, пожежної небезпеки технологічних процесів на об'єкті, пожежної небезпеки речовин та матеріалів, що обертаються на об'єкті тощо.

6.4 Організаційна структура СУПБ об'єкта захисту з урахуванням вимог п.6.3 цього стандарту може складатися з:

- індивідуальних суб'єктів управління (власників або керівників суб'єктів господарювання, або орендарів об'єкта захисту, або посадових осіб призначених розпорядчим документом відповідальним за певним напрямком забезпечення пожежної безпеки);

- індивідуальних та колективних (колегіальних) суб'єктів управління пожежною безпекою об'єкта захисту (служби пожежної безпеки, комісії з питань надзвичайних ситуацій, підрозділів відомчої, місцевої або добровільної пожежної охорони).

6.5 Загальна схема організаційної структури системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту наведена на рисунку 1.

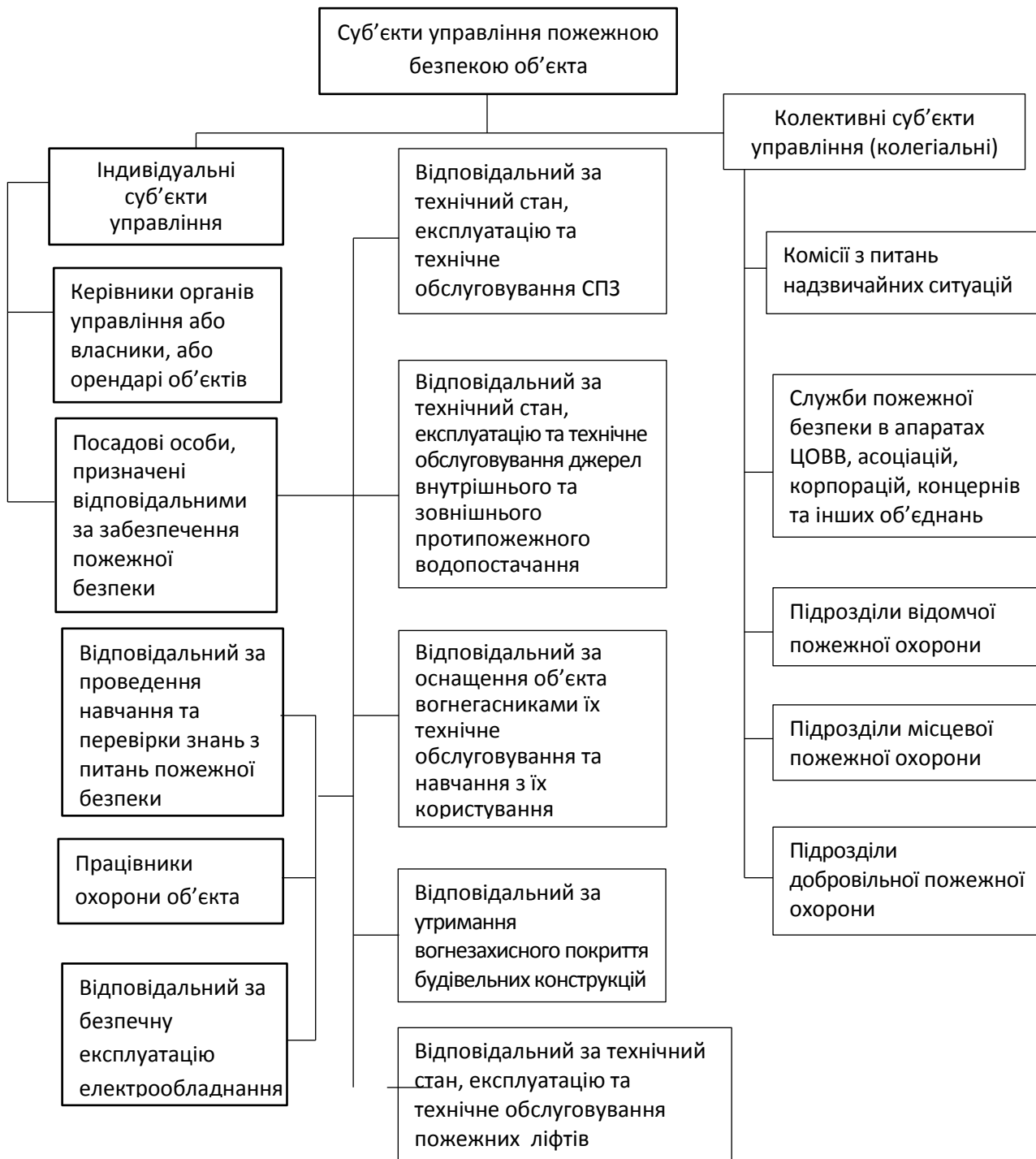

Рисунок 1 – Загальна схема організаційної структури системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту

6.6 Посадові особи, призначені власником або керівником суб'єкта господарювання відповідальним за певним напрямком забезпечення пожежної безпеки об'єкта можуть поєднувати виконання функцій за

іншими напрямками забезпечення пожежної безпеки, що повинно бути відображено у посадових інструкціях або функціональних обов'язках.

6.7 СУПБ передбачає встановлення на об'єкті захисту відповідних правових та організаційних норм, а саме:

- рівнів відповідальності кожної посадової особи суб'єктів управління ПБ об'єкта захисту;

- розподілу обов'язків та повноважень між посадовими особами суб'єктів управління ПБ об'єкта захисту;

- забезпечення необхідного рівня компетенції та кваліфікації посадових осіб суб'єктів управління ПБ об'єкта захисту;

- визначення певної організаційної технології управління забезпеченням ПБ об'єкта захисту, тобто забезпечення спільних дій структурних елементів СУПБ;

- забезпечення об'єкта захисту необхідною кількістю нормативних документів у сфері пожежної безпеки (стандартів, інструкцій, положень, правил, розпорядчих документів тощо). Перелік основних документів з питань пожежної безпеки, які ведуться на об'єкті наведено в додатку А.

- створення умов матеріального та морального стимулювання (як позитивного так і негативного) структурних елементів СУПБ для активізації та заохочення осіб щодо забезпечення пожежної безпеки об'єкта захисту.

7 ВИМОГИ ДО ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПОЖЕЖНОЮ БЕЗПЕКОЮ ОБ'ЄКТА ЗАХИСТУ

7.1 Функціонування СУПБ забезпечує пожежну безпеку об'єкта захисту сукупністю об'єктивно необхідних і раціональних управлінських рішень та відповідних дій.

7.2 Функціонування СУПБ об'єкта захисту забезпечується шляхом:

- формування організаційної структури системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту згідно розділу 6 цього стандарту;

- контролю (перевірки) стану ПБ об'єкта захисту суб'єктом управління ПБ;

- передачі інформації щодо стану ПБ об'єкта захисту суб'єкту управління ПБ, який приймає відповідні управлінські рішення;

- аналізу та оцінки стану ПБ об'єкта захисту суб'єктом управління ПБ;

- прийняття суб'єктом управління управлінських рішень та відповідних фінансових заходів щодо забезпечення ПБ об'єкта захисту;

- здійснення управлінського впливу суб'єкта управління на об'єкт управління, тобто організація виконання запланованих управлінських рішень, а також контроль за їх виконанням;

- здійснення взаємодії суб'єкта управління об'єкта захисту з зовнішніми суб'єктами, що впливають на забезпечення пожежної безпеки цього об'єкта.

7.3 Загальна схема функціонування системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту наведена на рисунку 2.

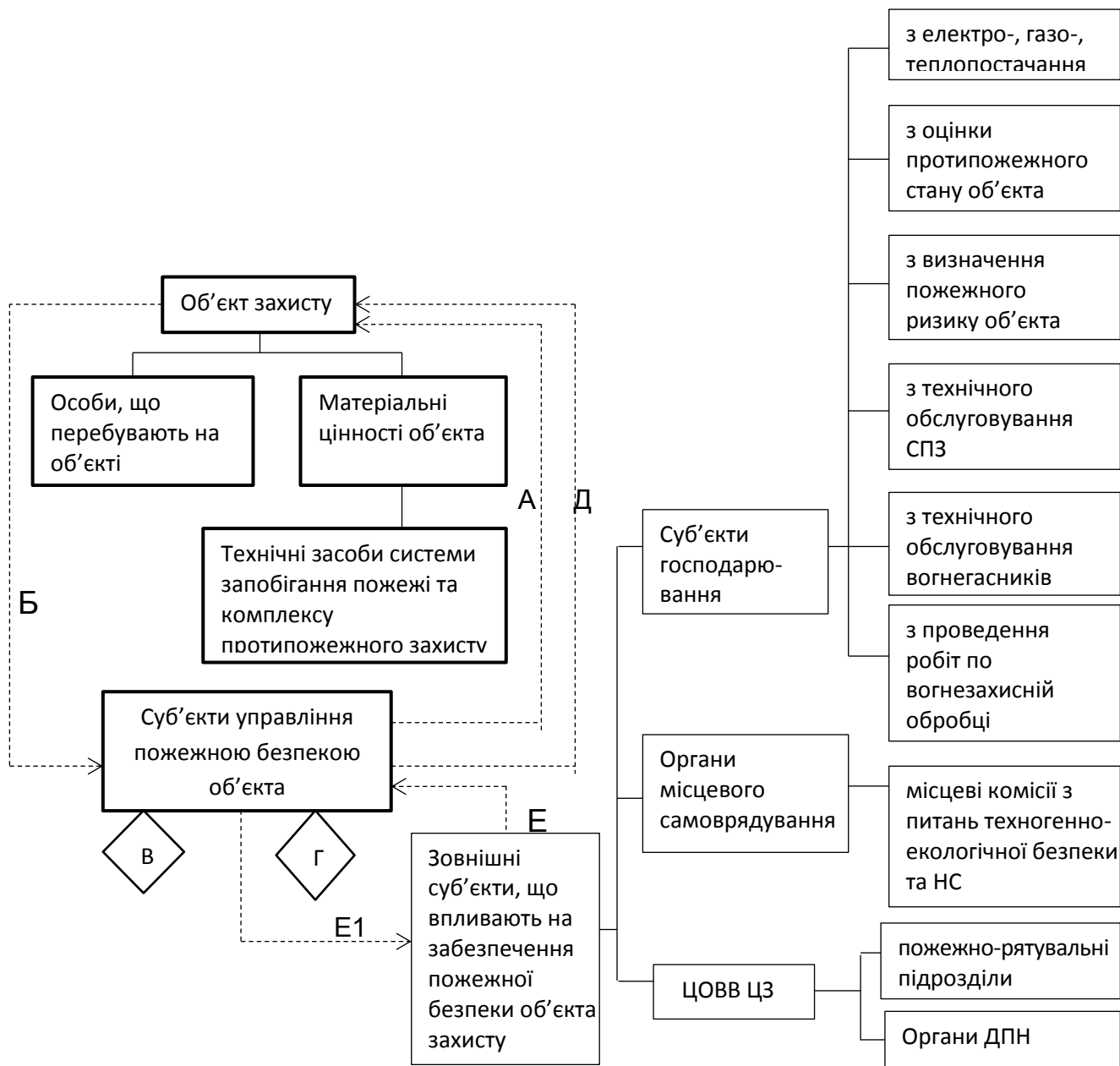

Рисунок 2 – Загальна схема функціонування системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту

Етап А – обстеження стану ПБ об'єкта; етап Б – передача інформації щодо стану ПБ об'єкта; етап В – аналіз та оцінка стану ПБ об'єкта; етап Г – прийняття планувальних управлінських рішень; етап Д – управлінський вплив суб'єкта управління на об'єкт управління, тобто організація виконання запланованих управлінських рішень, а також контроль за їх виконанням; етап Е та Е1 – спільні дії з зовнішніми суб'єктами, що впливають на забезпечення ПБ об'єкта захисту

7.4 Обстеження реального стану пожежної безпеки об'єкта захисту (етап А, рисунок 2), щодо ідентифікації пожежних небезпек та можливості реалізації потенціальних загроз виникнення та розвитку пожежі, впливу її небезпечних чинників на людей, інших живих істот, матеріальні цінності та довкілля є процесом одержання необхідної інформації для прийняття відповідних управлінських рішень.

7.4.1 Управління пожежною безпекою об'єкта захисту повинно здійснюватися за наявності повної, своєчасної і вірогідної інформації про стан пожежної безпеки (етап Б, рисунок 2). Одержання такої інформації суб'єктом управління, виявлення відхилень від норм і правил пожежної безпеки, а також перевірка виконання попередніх планів, приписів і управлінських рішень здійснюється на основі регулярного та об'єктивного контролю.

7.4.2 Обстеження стану пожежної безпеки об'єкта повинно бути плановим. Не обґрунтоване перенесення строків проведення обстеження не дозволяється.

7.4.3 Обстеження стану пожежної безпеки об'єкта повинен переглядатися після випадку виникнення пожежі на об'єкті.

7.4.4 Обстеження стану пожежної безпеки підлягають усі будівлі, споруди, приміщення, території, обладнання та устаткування об'єкта захисту незалежно від їх призначення.

7.4.5 Результати обстеження реєструються в журналі результатів контролю стану пожежної безпеки об'єкта захисту.

7.5 Оцінка стану ПБ об'єкта (етап В, рисунок 2), в тому числі з оцінки пожежного ризику згідно ДСТУ Х.Х-201Х, здійснюється на основі

інформації отриманої під час обстеження стану ПБ, а також її аналізу, шляхом визначення відповідності стану ПБ об'єкта вимогам нормативно-правових актів та нормативних документів у сфері пожежної безпеки.

7.5.1 В процесі оцінки стану пожежної безпеки об'єкта та аналізу виявлених відхилень від встановлених вимог з питань пожежної безпеки можливе опрацювання альтернативних управлінських рішень з наступною їх оцінкою та вибором найбільш раціонального управлінського рішення.

Крім того, у випадку якщо власник (керівник) об'єкта захисту або інші суб'єкти (органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування) ставлять за мету підвищення рівня пожежної безпеки об'єкта захисту понад рівень, передбачений нормативними вимогами, слід враховувати вимоги ДСТУ ISO 23932:2018 щодо проектування стратегії пожежної безпеки об'єкта захисту.

7.5.2 При зміні функціонального призначення об'єкта захисту, зміні розміщення або величини пожежного навантаження, а також після ремонтів, модернізації чи реконструкції об'єкта обстеження, аналіз та оцінка стану пожежної безпеки повинна бути проведена повторно.

7.6 На основі даних щодо оцінки стану пожежної безпеки об'єкта захисту суб'єкт управління приймає рішення (етап Г, рисунок 2) щодо:

- забезпечення на об'єкті протипожежного режиму згідно НАПБ А.01.001;

- реалізації технічних вимог передбачених системою запобігання пожежі згідно ДСТУ Х.Х-201Х;

- реалізації технічних вимог передбачених комплексом протипожежного захисту згідно ДСТУ Х.Х-201Х;

- нормативного регулювання (розроблення стандартів, інструкцій, положень, правил, розпорядчих документів тощо);
- проведення навчання осіб, що перебувають на об'єкті вимогам пожежної безпеки;
- організації на об'єкті захисту пожежної охорони: місцевої або відомчої, або добровільної;
- взаємодії з зовнішніми суб'єктами, які впливають на забезпечення пожежної безпеки об'єкта захисту.

7.6.1 Планування діяльності із забезпечення пожежної безпеки об'єкта захисту поділяється на перспективне і поточне.

7.6.2 Перспективне планування передбачає довгострокові заходи з пожежної безпеки, виконання яких вимагає, як правило, технічного переоснащення об'єкта та значних фінансових витрат.

Перспективне планування здійснюється шляхом розроблення перспективного плану роботи суб'єкта управління із забезпечення пожежної безпеки об'єкта.

У перспективному плані для кожного заходу необхідно визначити реальні строки виконання і відповідальних виконавців.

Можливість виконання заходів перспективного плану повинна бути підтверджена обґрунтованим розрахунком необхідного матеріально-технічного забезпечення і фінансових витрат із зазначенням джерел фінансування.

7.6.3 Поточне планування здійснюється кварталними планами роботи.

7.6.4 Заходи перспективного і поточного планування із забезпечення пожежної безпеки об'єкта захисту доводяться під підпис до відома всіх посадових осіб суб'єкту управління пожежною безпекою.

7.6.5 Контроль за виконанням заходів перспективного і поточного планування здійснює:

- керівник або власник суб'єкта господарювання або орендар об'єкта захисту;

- відповідальна за забезпечення пожежної безпеки посадова особа органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування.

7.7 Наступним етапом процесу управління пожежною безпекою об'єкта захисту є здійснення суб'єктом управління управлінського впливу на об'єкт управління (етап Д, рисунок 2), тобто організація виконання запланованих управлінських рішень щодо забезпечення пожежної безпеки об'єкта захисту.

7.7.1 Управлінські рішення суб'єкта управління щодо забезпечення пожежної безпеки об'єкта захисту по функціональній спрямованості повинні бути: планувальні, організаційні, координаційні, контролюючі, інформаційні.

7.7.2 Організація виконання управлінських рішень щодо забезпечення пожежної безпеки об'єкта захисту здійснюється шляхом комунікації, тобто передачі інформації від суб'єкта управління до особи, яка повинна виконати це рішення.

7.7.3 Комунікація, тобто передача інформації здійснюється усно або письмово, в тому числі із застосуванням комп'ютерної техніки та мобільних засобів зв'язку.

7.8 Для ефективного функціонування системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту повинна бути організована, на плановій основі, взаємодія з зовнішніми суб'єктами, які впливають на забезпечення пожежної безпеки об'єкта захисту (етап Е, рисунок 2).

До таких суб'єктів відносяться:

- підрозділи центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, зокрема пожежно-рятувальні підрозділи та органи ДПН;

- органи місцевого самоврядування, які згідно законодавства створюють місцеві комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій;

- суб'єкти господарювання з: електро-, газо-, тепlopостачання, оцінки протипожежного стану об'єктів; визначення пожежного ризику об'єкта; технічного обслуговування систем протипожежного захисту; технічного обслуговування вогнегасників; проведення робіт з вогнезахисної обробки будівельних конструкцій будинків та споруд тощо.

7.8.1 Пожежно-рятувальні підрозділи державної пожежної охорони та органи ДПН відповідно до покладених на них завдань беруть участь у вирішенні питань: організації пожежної охорони в населених пунктах і на об'єктах, організації за договорами охорони від пожеж або пожежно-технічного обслуговування підприємств, установ, організацій, проводить

на договірній основі заняття із спеціалістами міністерств, підприємств, установ і організацій з правил пожежної безпеки.

7.9 Зворотній зв'язок суб'єкта управління пожежною безпекою об'єкта захисту з зовнішніми суб'єктами, які впливають на забезпечення пожежної безпеки об'єкта захисту (етап Е1, рисунок 2) обумовлено тим, що суб'єкти управління повинні надавати, зокрема пожежно-рятувальним підрозділам державної пожежної охорони інформацію щодо стану систем протипожежного захисту під час їх ремонту або модернізації, ремонту доріг на території об'єкта тощо.

8 УПРАВЛІНСЬКІ ЗАХОДИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНІЧНИХ ВИМОГ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СИСТЕМОЮ ЗАПОБІГАННЯ ПОЖЕЖІ

8.1 Для реалізації технічних вимог передбачених системою запобігання пожежі згідно ДСТУ Х.Х:201Х суб'єктам управління ПБ об'єкта захисту необхідно передбачити відповідні управлінські заходи:

8.1.1 Організація контролю за перевіркою працездатності контрольно-вимірювальних приладів призначених для контролювання концентрації, температури, тиску, вологості горючого середовища у технологічному обладнанні, приміщеннях та спорудах об'єкта;

8.1.2 Організація контролю за перевіркою працездатності пристроїв захисту технологічного обладнання, які забезпечують його автоматичне відключення, припинення подавання горючих речовин та матеріалів тощо;

8.1.3 Організація контролю за перевіркою відповідності електрообладнання розміщеного у пожежонебезпечних та вибухонебезпечних зонах об'єкта, за рівнем захисту;

8.1.4 Здійснення контролю за перевіркою улаштування та працездатності блискавкозахисту будівель, споруд і обладнання об'єкта;

8.1.5 Організація контролю за перевіркою працездатності швидкодіючих засобів захисного відключення можливих джерел запалювання в конструкції устаткування;

8.1.6 Організація перевірки порядку сумісного зберігання на об'єкті речовин та матеріалів;

8.1.7 Організація перевірки працездатності пристроїв аварійного зливу пожежонебезпечних рідин та аварійного стравлення горючих газів з технологічного обладнання на об'єкті;

8.1.8 Організація перевірки забезпечення усунення контакту пірофорних речовин з повітрям;

8.1.9 Організація перевірки працездатності систем противибухового захисту на технологічному обладнанні.

9 УПРАВЛІНСЬКІ ЗАХОДИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНІЧНИХ ВИМОГ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ КОМПЛЕКСОМ ПРОТИПОЖЕЖНОГО ЗАХИСТУ

9.1 Для реалізації технічних вимог передбачених комплексом протипожежного захисту згідно ДСТУ Х.Х:201Х суб'єктам управління ПБ об'єкта захисту необхідно передбачити відповідні управлінські заходи:

9.1.1 Організація постійної перевірки технічного стану та утримання систем протипожежного захисту у працездатному стані, а саме: систем пожежної сигналізації; автоматичних систем пожежогасіння; автономних систем пожежогасіння локального застосування; систем оповіщення про пожежу та управління евакуюванням; систем протидимного захисту; технічних засобів, які здійснюють диспетчеризацію зазначених систем;

9.1.2 Організація проведення перевірок працездатності систем протипожежного захисту не рідше ніж один раз у квартал;

9.1.3 Організація перевірки оснащення об'єкта захисту вогнегасниками та їх технічного обслуговування не рідше ніж один раз на рік;

9.1.4 Організація перевірки технічного стану та утримання джерел зовнішнього протипожежного водопостачання та внутрішнього протипожежного водопроводу, не рідше ніж один раз на півріччя;

9.1.5 Організація перевірки утримання технічного стану засобів індивідуального і колективного захисту та рятування людей не рідше одного разу на рік з врахуванням рекомендацій виробника;

9.1.6 Організація перевірки стану вогнезахисної обробки конструкцій будинків та споруд об'єкта не рідше ніж один раз на рік;

9.1.7 Організація перевірки наявності та утримання на евакуаційних шляхах та виходах світлових покажчиків, знаків безпеки, звукового та мовного оповіщення не рідше ніж один раз на рік;

9.1.8 Організація проведення на об'єкті практичних тренувань по діям посадових осіб об'єкта у випадку пожежі щодо забезпечення безпечної та швидкої евакуації осіб що перебувають на об'єкті не рідше ніж один раз на півроку;

9.1.9 Організація перевірки не рідше ніж один раз на рік утримання та працездатність: пристроїв, що забезпечують обмеження поширення пожежі (протипожежні: двері, ворота, вікна, люки, клапани, завіси); засоби, що запобігають або обмежують розтікання рідин під час пожежі; вогнезатримуючі пристрої в обладнанні;

9.1.10 Організація перевірки улаштування проїздів та під'їзних шляхів для пожежних машин, не рідше одного разу на рік;

9.1.11 Організація перевірки утримання зовнішніх пожежних дробин, а також улаштування та працездатності пожежних ліфтів не рідше ніж один раз на півроку;

9.1.12 Організувати, згідно поточного планування, спільні дії між ЦОВВ ЦЗ та суб'єктами господарювання для оцінки протипожежного стану об'єкта, визначення пожежного ризику об'єкта, технічного обслуговування СПЗ, технічного обслуговування вогнегасників, проведення робіт по вогнезахисній обробці, електро-, водо-, газо-, тепlopостачання;

9.1.13 Організація перевірки діяльності підрозділів місцевої або відомчої або добровільної пожежної охорони не рідше ніж один раз на рік.

10 УПРАВЛІНСЬКІ ЗАХОДИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИПОЖЕЖНОГО РЕЖИМУ НА ОБ'ЄКТІ

10.1 Для забезпечення протипожежного режиму згідно НАПБ А.01.001 суб'єктам управління ПБ об'єкта захисту необхідно передбачити відповідні управлінські заходи:

10.1.1 Організація на об'єкті проведення протипожежних інструктажів, навчання і перевірки знань з пожежно-технічного мінімуму згідно з вимогами нормативно-правових актів.

10.1.2 Здійснення контролю за виконанням приписів ДПН.

10.1.3 Здійснення контролю за наявністю у будинках та спорудах об'єкта планів (схем) евакуації людей на випадок пожежі згідно з вимогами нормативно-правових актів.

10.1.4 Організація перевірки території об'єкта, а також будинків, споруд, приміщень щодо забезпечення їх знаками безпеки згідно вимог ДСТУ ISO 7010:201Х.

10.1.5 Організація перевірки евакуаційних шляхів та виходів щодо забезпечення можливості безперешкодного руху людей.

10.1.6 Організація перевірки відповідності спеціальних місць для куріння вимогам, які встановлені нормативно-правовими актами та розпорядчими документами, затвердженими керівництвом (власником) об'єкта.

10.1.7 Організація перевірки використання на об'єкті побутових нагрівальних приладів.

10.1.8 Організація контролю порядку проведення на об'єкті тимчасових пожежонебезпечних робіт, в тому числі, застосування відкритого вогню на об'єкті.

10.1.9 Організація перевірки порядку відключення на об'єкті від мережі електроживлення обладнання та вентиляційних систем у разі пожежі.

10.1.10 Організовувати перевірку порядку огляду й зачинення приміщень після закінчення роботи на об'єкті.

10.1.11 Організація контролю за порядком проведення планово-попереджувальних ремонтів і оглядів електроустановок, опалювального, вентиляційного, технологічного та іншого інженерного обладнання.

10.1.12 Організація перевірки збирання членів пожежно-рятувального підрозділу добровільної пожежної охорони та посадових осіб, відповідальних за пожежну безпеку, у разі виникнення пожежі вночі, у вихідні й святкові дні.

10.1.13 Організація, згідно вимог нормативно-правових актів, перевірки порядку дій у разі виникнення пожежі: порядок і способи оповіщення людей, виклику пожежно-рятувальних підрозділів, зупинки технологічного устаткування, вимкнення ліфтів, підйомників, вентиляційних установок, електроспоживачів, послідовності евакуації людей в тому числі з обмеженими можливостями та матеріальних цінностей з урахуванням дотримання техніки безпеки.

10.1.14 Організація проведення на об'єкті практичних навчань з набуття вміння користування вогнегасниками.

10.1.15 Організація проведення на об'єкті практичних навчань з безпечної евакуації людей у разі виникнення пожежі.

10.1.16 Організація проведення страхування членів добровільної пожежної охорони та працівників відомчої та місцевої пожежної охорони згідно з вимогами діючого законодавства.

10.1.17 На об'єктах підвищеної небезпеки організувати проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яка може бути заподіяна пожежними згідно з вимогами діючого законодавства.

10.1.18 Ведення первинного обліку пожеж на об'єктах захисту, інформування органів ДПН про всі випадки пожеж та надання необхідних матеріалів у ході їх розслідування.

ДОДАТОК А (довідковий)

ПЕРЕЛІК

основних документів із питань пожежної безпеки, які ведуться на об'єкті

1. Посадова інструкція суб'єкта управління ПБ об'єкта захисту;
2. План евакуації людей на випадок пожежі;
3. Наказ(інструкція) про:
  - 3.1 порядок утримання шляхів евакуації;
  - 3.2 визначення спеціальних місць для куріння;
  - 3.3 порядок застосування відкритого вогню;
  - 3.4 порядок використання побутових нагрівальних приладів;
  - 3.5 порядок проведення тимчасових пожежонебезпечних робіт;
  - 3.6 правила проїзду та стоянки транспортних засобів
  - 3.7 місця для зберігання і допустимої кількості сировини, напівфабрикатів та готової продукції, що можуть одночасно знаходитися у приміщеннях і на території;
  - 3.8 порядок прибирання горючого пилу й відходів, зберігання промасленого спецодягу та ганчір'я, очищення елементів вентиляційних систем від горючих відкладень;
  - 3.9 порядок відключення від мережі електроживлення обладнання та вентиляційних систем у разі пожежі;
  - 3.10 порядок огляду й зачинення приміщень після закінчення роботи;
  - 3.11 порядок проходження посадовими особами навчання й перевірки знань з питань пожежної безпеки, а також проведення з працівниками протипожежних інструктажів та занять з пожежно-технічного мінімуму з призначенням відповідальних за їх проведення;
  - 3.12 порядок організації експлуатації і обслуговування наявних засобів протипожежного захисту;
  - 3.13 порядок проведення планово-попереджувальних ремонтів та оглядів електроустановок, опалювального, вентиляційного, технологічного та іншого інженерного обладнання;
  - 3.14 порядок про створення добровільної пожежної охорони (відомчої, місцевої);
  - 3.15 порядок збирання членів пожежно-рятувального підрозділу добровільної пожежної охорони та посадових осіб, відповідальних за пожежну безпеку, у разі виникнення пожежі, виклику вночі, у вихідні й святкові дні;
  - 3.16 порядок дій у разі виникнення пожежі: порядок і способи оповіщення людей, виклику пожежно-рятувальних

- підрозділів, зупинки технологічного устаткування, вимкнення ліфтів, підйомників, вентиляційних установок, електроспоживачів, застосування засобів пожежогасіння; послідовність евакуації людей та матеріальних цінностей з урахуванням дотримання техніки безпеки;
- 3.17 порядок організації експлуатації і обслуговування наявних технічних систем протипожежного захисту;
- 3.18 порядок огляду й зачинення приміщень після закінчення робочої зміни;
- 3.19 призначення відповідальних за пожежну безпеку окремих будівель, споруд, приміщень, дільниць, технологічного та інженерного устаткування, а також за утримання й експлуатацію засобів протипожежного захисту
4. Журнали обліку:
- 4.1 щомісячних випробувань пожежних насосних установок (за наявності);
- 4.2 проведення вогневих робіт;
- 4.3 очищення димоходів та печей (за наявності);
- 4.4 перевірки пожежних кран-комплектів (за наявності);
- 4.5 наявності та технічного обслуговування первинних засобів пожежогасіння;
- 4.6 плану заходів з пожежної безпеки щодо усунення недоліків під час перевірки стану об'єкта захисту
5. Журнал обліку пожеж;
6. Журнал обліку вогневих робіт;
7. Журнал про перевірки та очищення вентиляційного обладнання;
8. Журнал обліку технічного обслуговування вогнегасників;
9. Журнал обліку технічного обслуговування СПЗ;
10. Журнал контролю стану пожежної безпеки об'єкта захисту;
11. Журнал реєстрації вступного інструктажу з питань пожежної безпеки та пожежно-технічного мінімуму;
12. Акти заміру опору ізоляції електричних мереж та електроустановок;
13. Акти ревізії приладів захисту від блискавки;
14. Акти перевірки стану вогнезахисної обробки будівельних конструкцій;
15. Акти про працездатність джерел зовнішнього та внутрішнього протипожежного водопостачання;
16. Акт визначення категорії приміщень за вибухопожежною та пожежною небезпекою (за необхідності);
17. Справа щодо листування з зовнішніми суб'єктами, що впливають на забезпечення ПБ об'єкта захисту, в тому числі з органами ДПН.

ДОДАТОК Б (довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

- Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI;
- Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII;
- Господарський Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1043 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки Державною службою з надзвичайних ситуацій»;
- ДК 003:2010 Національний класифікатор професій;
- НАПБ А.01.001-2014 Правила пожежної безпеки в Україні;
- НАПБ 02.020-2000 Положення про систему управління пожежною безпекою в галузі зв'язку;
- НАПБ 07.023-2017 Картка обліку пожежі;
- ГОСТ 12.1.004-91 Пожарная безопасность. Общие требования;
- ДСТУ ISO 9001:2015 Системи управління якістю. Вимоги (ISO 9001:2015, IDT);
- ДСТУ OHSAS 18001:2010 Системи управління гігієною та безпекою праці. Вимоги (BS OHSAS 18001:2007, IDT);
- ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення;
- ПЛ-С.0.26.165-17 Положення про систему управління охороною праці у ДП «НАЕК «Енергоатом»;
- НАПЗ 550 Національна Асоціація пожежного захисту «Концепції дерева пожежної безпеки», Квінсі, США, 2002;
- СТО РЖД 1.15.009-2014 Система управления пожарной безопасностью в ОАО «РЖД». Основные положения;
- М. Дубинин, В. Жуков Новое направление в противопожарном нормировании. Чего не видит пожарная наука // Алгоритм безопасности. 2014. № 4;
- Синк Д.С. Управление производительностью: планирование, измерение и оценка, контроль и повышение: Пер. с англ. / Общ. ред. В.И. Данилова-Данильяна. – М.: Прогресс, 1989. – 528 с.
- Fire safety management and fire emergency plan : County Durham and Darlington Fire and Rescue Service Headquarters. Durham, UK.: – 24 с.

13.220.01

Ключові слова: організація пожежної безпеки, пожежна безпека, система управління, система запобігання пожежі, управлінські заходи.
